

VILNIAUS R. KALVELIŲ STANISLAVO MONIUŠKOS GIMNAZIJOS BENDRUOMENĖS ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus r. Kalvelių Stanislavo Moniuškos gimnazijos (toliau – Gimnazijos) bendruomenės etikos kodekse (toliau – GBEK) skelbiamos bendražmogiškosios bei profesinės etikos vertybinės nuostatos ir moralaus elgesio principai, kuriuos įsipareigoja taikyti visa gimnazijos bendruomenė.

2. GBEK paskirtis – padėti gimnazijos bendruomenei suprasti etiško elgesio normas ir padėti spręsti problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, viešajame gyvenime.

3. GBEK papildo mokytojų, personalo, mokinių teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Gimnazijos nuostatuose, Gimnazijos darbo tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose teisės aktuose, reglamentuoja dalykinio elgesio nuostatas ir elgesio normas, kurių tiesiogiai nenustato Lietuvos Respublikos teisės aktai, darbo sutartys ir vidaus tvarkos dokumentai.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Mokytojų ir darbuotojų etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Etikos problema – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiant etikos normas.

Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas, galintis turėti įtakos sprendimams atliekant tarnybines pareigas.

Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir dalyvauja sprendimų priėmimo bei priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.

Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

Vertybė – idėjos ir įsitikinimai, formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

III SKYRIUS

BENDRUOMENĖS ETIKOS KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

4. GBEK paskirtis – nubrėžti tolerancijos ribas gimnazijos narių tarpusavio santykiuose, išryškinti mokytojų, darbuotojų etikos požiūriu vengtiną elgesį.

5. Nustatant Gimnazijos bendruomenės tarnybinio, profesinio bei visuomeninio elgesio taisykles siekti, kad atskiro mokytojo, personalo darbuotojo, mokinio veikla keltų asmens bei gimnazijos garbę, būtų naudinga visuomenei ir valstybei.

6. Apsaugoti mokytojus, personalą, mokinius nuo veiksmų, galinčių pakenkti asmens bei Gimnazijos bendruomenės autoritetui.

7. Užtikrinti, kad visų Gimnazijos bendruomenės narių tarpusavio santykiai būtų pagrįsti tolerancijos ir pagarbos vienu kitiems principais.

IV SKYRIUS

PAGRINDINIAI ETIKOS KODEKSO PRINCIPAI IR REIKALAVIMAI

8. Bendruomenės narių santykiuose viešumas, draugiškumas ir geranoriškumas yra vieni svarbiausių Gimnazijos bendruomenės nario etikos principų.

9. Gimnazijos bendruomenės nariai įsipareigoja aktyviai palaikyti gimnazijos siekius, garbingai atstovauti gimnazijai, etiškai elgtis tiek gimnazijoje, tinkamai reprezentuoti jos vardą Lietuvoje ir užsienyje.

10. Puoselėti pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu.

11. Vadovautis skirtingų lyčių lygybės principu, būti tolerantiškiems kitokiai nuomonei, kitų tautybių, rasių, religinių bei politinių įsitikinimų atstovams.

12. Konfliktinėse situacijose išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo.

13. Gimnazijos administracija, pedagogai ir personalas turi būti atsakingi už sklandų gimnazijos darbą, savo veikloje vadovautis bendruomenės interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto.

14. Gerbti ir aktyviai prisidėti, puoselėjant esamas ir kuriant naujas bendruomenės tradicijas.

V SKYRIUS

ADMINISTRACIJOS PAGRINDINĖS ETIKOS NUOSTATOS

15. Gimnazijos vadovas užtikrina priimamų sprendimų ir veiksmų viešumą ir, jei reikia, pateikia priimamų sprendimų motyvus.

16. Teikia reikiamą informaciją pavaldiems darbuotojams ar kitiems bendruomenės nariams (apie darbuotojų pareigas, teises, galimus padarinius ir kt.).

17. Teisingai, tolygiai paskirsto darbą ar atskiras užduotis pavaldiniams.

18. Teisingai, išsamiai nagrinėja pavaldžių darbuotojų ar mokinių pasiūlymus, geba teisingai ir taktiškai atmesti neteisėtus prašymus.

19. Nesinaudoja asmeniniais tikslais gimnazijos nuosavybe ar materialiniais bei finansiniais resursais.

20. Naudoja suteiktas galias ginti bendruomenės interesus.

VI SKYRIUS

MOKYTOJŲ PAGRINDINĖS ETIKOS NUOSTATOS

21. Objektyviai, remiantis pagrįstais kriterijais, vertina kitų darbus ir pastangas, atskleidžia nepanaudotas galimybes, kolegiškai pataria ir padeda vieni kitiems.

22. Siekia aukštesnės kompetencijos pedagoginiame darbe, domisi savo srities mokslo naujovėmis.

23. Puoselėja pagarbius santykius su kiekvienu bendruomenės nariu bei su savivaldos institucijomis.
24. Objektyviai ir teisingai vertina mokinių žinias.
25. Supranta, jog akademinę etiką pažeidžia:
- 25.1. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems mokytojams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos;
- 25.2. mokytojo nepagarbus atsiliepiamas apie kolegos pedagoginius gebėjimus, asmenines savybes;
- 25.3. kai paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas, Gimnaziją;
- 25.4. kai toleruojamas akademinis nesąžiningumas;
- 25.5. suteikiant kvalifikacinę kategoriją, apdovanojimą ar teikiant apdovanojimą, atliekant kolegos veiklos vertinimą, turi būti remiamasi tik dalykišku darbo vertinimu bei profesinėmis pretendentų savybėmis, o ne asmeniniu ar politiniu aspektu;
- 25.6. atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai. Išklaisyti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo.
26. Supranta, jog akademinėi laisvei prieštarauja:
- 26.1. nepakantumas kitokiai mokinių ar kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;
- 26.2. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas;
- 26.3. mokytojų ir mokinių tėvų išsakomos nuomonės apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus sąmoningas ribojimas arba ignoravimas;
- 26.4. asmeninio pobūdžio informacijos iš mokytojų, mokinių grupių diskusijų naudojimas kaip mokymo ar tyrimo medžiagos.
27. Tausoja ir atsakingai naudoja gimnazijos turtą, mokymo priemones, taupiai naudoja valstybės, rėmėjų lėšas vykdant įstaigos tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus. Šią nuostatą pažeidžia:
- 27.1. Gimnazijos materialinių bei finansinių išteklių naudojimas politinei veiklai, privačiam verslui ar asmeninių poreikių tenkinimui;
- 27.2. piktnaudžiavimas gimnazijos ištekliais vykdant projektus;
- 27.3. Gimnazijos nuosavybės niokojimas – dėl piktavališkumo arba dėl aplaidumo.

VII SKYRIUS

MOKINIŲ PAGRINDINĖS ETIKOS NUOSTATOS

28. Išlaikyti akademinę rimtį pamokų metu.
29. Mokinių tarpusavio santykiai grindžiami kolegialumo, draugiškumo, sąžiningumo, tolerancijos ir solidarumo principais, orientuotais į mokymo proceso kokybę ir akademinės atmosferos užtikrinimą. Pertraukų metu elgtis kultūringai, mandagiai, saugiai.
30. Gimnazijoje ir jos teritorijoje nerūkyti, nevirtoti alkoholio, narkotikų ir kitų kvaišalų, nežaisti azartinių žaidimų, nesikeikti, nešiukšlinti.
31. Draudžiama dėvėti kūną apnuoginančius rūbus. Taip pat draudžiama netvarkinga laisvalaikio, sportinė apranga, vilkima ne per kūno kultūros pamokas.
32. Neaptarinėti konfidencialios informacijos apie kitus mokinius, Gimnazijos bendruomenės narius.
33. Atsiskaitant pateikti tik savo darbą, nesinaudoti kitų mokinių darbais arba jų rezultatais, jų neklastoti.
34. Nesuteikti pagalbos kitiems asmenims, atliekantiems nesąžiningą akademinį veiksmą: plagijuojantiems, sukčiaujantiems arba padirbinėjantiems.
35. Gimnazijos mokomąją ir kompiuterinę įrangą, bibliotekos ir medžiaginius išteklius naudoti atsakingai ir pagal paskirtį.
36. Mokinys, bendraudamas su kitais mokiniais, įsipareigoja:

- 36.1. gerbti kitų mokinių nuomonę, pastabas reikšti korektiškai;
- 36.2. tolerantiškai vertinti kitų mokinių asmenines savybes.

VIII SKYRIUS PERSONALO DARBUOTOJŲ ETIKOS NUOSTATOS

37. Gimnazijos personalas supranta, kad darbo etiką pažeidžia:
 - 37.1. netaktiškas elgesys su kolegomis, mokytojais, mokiniais;
 - 37.2. dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, eskaluojami smulkmeniški konfliktai ir intrigos;
 - 37.3. nepagarbus atsiliepimas apie kolegos darbą ar asmenines savybes;
 - 37.4. kai paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas, Gimnaziją.
 - 37.5. Pasinaudojimas pareigomis siekiant gauti neteisėtų pajamų sau ir kitiems asmenims arba dėl kitokių paskatų, kaip savivaliavimas;
38. Atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai. Išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo;
39. Tausoti ir atsakingai naudoti gimnazijos turtą, medžiaginius išteklius, vykdant įstaigos tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus.

IX SKYRIUS KODEKSO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

40. Būtina GBEK priėmimo sąlyga – viešas pritarimas projektui.
41. Gimnazijos bendruomenė įsipareigoja gerbti GBEK ir rūpintis jo veiksmingumu.
42. Gimnazijos bendruomenės nariai privalo vadovautis šiuo Kodeksu. Jei darbuotojui kyla abejonių, kad gali būti pažeistas Etikos kodeksas, jis apie tai praneša gimnazijos vadovui, administracijai.
43. Esant konfliktinei situacijai tarp gimnazijos bendruomenės narių, suinteresuotas asmuo pateikia raštišką informaciją gimnazijos vadovui, kuris inicijuoja patikrinimą ir priima sprendimą.
44. Mokinys dėl gimnazijos mokytojų, personalo darbuotojų, jo nuomone, netinkamų veiksmų gali kreiptis į mokinių tarybą, klasės vadovą, administraciją ar tiesiogiai į gimnazijos vadovą.
45. Mokytojas dėl nederamo mokinio elgesio kreipiasi į socialinį pedagogą ar administraciją, gimnazijos vadovą.
46. Administracijos, vadovo sprendimus galima apskusti profesinės sąjungos komisijai.
47. GBEK negali numatyti visų nepagarbos pripažintoms bendražmogiškoms vertybėms atvejų, todėl gimnazijos vadovas, sprenddamas konkrečius pareiškimus dėl etiškai nederamo elgesio, gimnazijos bendruomenės etikos kodekso nenumatytais atvejais, turi spręsti ar konkretus poelgis suderinamas su gimnazijos bendruomenės etikos kodekso pripažintomis pamatinėmis etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.
48. GBEK priimtas kaip Gimnazijos bendruomenės sutarimas dėl tam tikrų vertybinių elgesio nuostatų turi palaikyti etinį susirūpinimą, skatinti svarstyti, diskutuoti etinius klausimus ir jų sprendimo būdus.
49. Kodekso reikalavimų įgyvendinimą prižiūri gimnazijos direktorius.
50. Pažeidusiems Kodeksą, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį ir laipsnį, taikyti tokias priemones:
 - 50.1. taikyti moralinio poveikio priemones (pvz., pokalbis, žodinė pastaba, įspėjimas);
 - 50.2. pareikalauti iš bendruomenės nario rašytinio paaiškinimo;

50.3. raštu įspėti bendruomenės narių apie darbo pareigų pažeidimą, nurodant pakartotinio pažeidimo pasekmes, vadovaujantis DK 58 str. 2 dalimi.

X SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

51. Kiekvienas Gimnazijos bendruomenės narys privalo savo veikloje vadovautis šio GBEK normomis.

52. GBEK normų pažeidimas laikomas Darbo tvarkos taisyklių pažeidimu.

53. Gimnazijos bendruomenės narių priimtas GBEK skelbiamas viešai gimnazijos internetiniame puslapyje.
